ROK IV. Nr. 9 (23)

DZIENNIK URZĘDOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego

Wydany przez Kuratorjum O. S. P. w Brześciu nad Bugiem
z funduszów nauczycielstwa Okręgu.

Brześć nad Bugiem 15 grudnia 1926 r.

TREŚĆ:

142.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn. do Kuratorjów Okręgów Szkolnych

w sprawie wykorzystania lokali i pomocy naukowych szkół powszechnych i średnich ogólnokształcących oraz zawodowych dla dokształcających szkół zawodowych.

Dokształcające szkoły zawodowe są zakładane przez Magistraty miast i organizacje społeczne oraz zawodowe, aby umożliwić młodzieży, zatrudnionej w rzemiośle, przemyśle lub handlu, wykonanie obowiązku dokształcania zawodowego. Liczba dokształcających szkół zawodowych systematycznie zwiększa się, obejmuje ona jednak zaledwie jedną trzecią część ogółu młodzieży pracującej, na którą rozciąga się ustawowy obowiązek dokształcania zawodowego.

Rozwój dokształcających szkół zawodowych winien postępować tak intensywnie, jak wymagają tego potrzeby społeczne i dobrobyt kraju. Wobec powyższego Ministerstwo uważa za konieczne zabezpieczyć tym szkołom możliwie korzystne warunki pomieszczenia i zaopatrzenia w pomoce naukowe.

Biorąc pod uwagę, że dla celów dokształcania zawodowego powinny być w pierwszym rzędzie wykorzystane lokale dla szkół rzemieślniczo-przemysłowych i technicznych, Ministerstwo wydało w tej sprawie zarządzenie okólnikiem z dn. 28/VIII 1925 r. L. 15038/III (Dz. Urz. Nr. 16 z dn. 15/X 1925 r.). Ponieważ zarządzenie to w bardzo nieznacznym stopniu może zaspokoić potrzeby dokształcających szkół zawodowych, niezbędne jest rozszerzenie tego zarządzenia na wszystkie inne szkoły zawodowe oraz szkoły powszechne i średnie ogólnokształcące.

Jak wykazują sprawozdania wizytacyjne, lokale, które dotychczas były odstępowane na potrzeby szkół dokształcających, są naogół nieodpowiednie z powodu braku należytego oświetlenia wieczorem, odpowiednich dla wieku ławek, oziębienia gmachu szkolnego i t. p. Lokale zaś w pobudowanych w ostatnich czasach specjalnych gmachach szkolnych nie były dotychczas z reguły udzielane na potrzeby wieczorowych szkół dokształcających, gdyż obawiano się, że młodzież terminatorska, jako mniej karna, może przyczynić się do zniszczenia

bądź inwentarza, bądź też budynku szkolnego. Obawy te jednak nie dadzą się poważnie uzasadnić wobec zapewnionego ze strony dyrekcji i personelu nauczycielskiego szkół dokształcających należytego i świadomego celu nadzoru wychowawczego nad powierzoną jej pieczy młodzieżą. Zważywszy, że przebywanie młodzieży tej w otoczeniu schludnem i higjenicznem znakomicie wpłynie na jej kulturalne podniesienie, zważywszy, że młodzież ta ze względu na oczywisty interes Państwa musi się uczyć w warunkach odpowiednich dla jej wieku i zdrowia, Kuratorja Okręgów Szkolnych zechcą wydać niezbędne zarządzenia oraz dopilnować, aby od początku 1926/27 roku szkolnego, dokształcającym szkołom zawodowym zostały udzielone, w myśl powyższych wskazań, lokale szkolne najzupełniej odpowiednie pod względem higjenicznym oraz z uwzględnieniem oddalenia od miejsca zarobkowania lub zamieszkiwania uczęszczającej do tych szkół młodzieży.

Przy tej sposobności zechcą Kuratorja zwrócić uwagę Dyrekcjom szkół na konieczność ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów higjeniczno-szkolnych, w szczególności aby: 1) **przerwy** między nauką oddzielnych kompletów trwały przynajmniej godzinę, 2) **podczas tych przerw** lokal szkolny był starannie **wietrzony**, 3) **podłogi** w lokalu szkolnym były przynajmniej raz na miesiąc zaciągane **zaprawą pyłochłonną**, która wiąże kurz i zmniejsza niebezpieczeństwo szerzenia się chorób zakaźnych, 4) dążyć do otoczenia **opieką higjeniczną lekarską** również i **młodzieży ze szkół i kursów dokształcających**.

Wreszcie Ministerstwo zauważa że udzielanie lokalów szkolnych nie może obciążać Skarbu Państwa wydatkami na świadczenia rzeczowe, które w myśl istniejących przepisów, z reguły obciążać winno Magistraty.

Warszawa, dn. 17 września 1926 roku (Nr. O.Prez 6911/26)

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) A. SUJKOWSKI.

143.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 września 1926 roku.

w sprawie programu egzaminu na stopień magistra wychowania fizycznego.

Na podstawie art. 114 ustawy z dnia 13 lipca 1920 roku o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 494) i stosownie do § 4 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego z dnia 26 listopada 1925 roku L. 13054/IV/25 w sprawie egzaminów magisterskich na wydziałach filozoficznych (humanistycznych i matematyczno-przyrodniczych) uniwersytetów (Dz. U. Min. W. R. i O. P. z 1926 r. Nr. 8, poz. 65) zarządzam co następuje:

1) Egzamin magisterski ma na celu zbadanie zakresu wiadomości teoretycznych kandydata z dziedziny jego specjalności, oraz umiejętności stosowania nabytej wiedzy do zagadnień konkretnych.

2) Do egzaminu magisterskiego mogą przystępować studenci (tki) najwcześniej po upływie 2 trimestrów od czasu złożenia trzeciego egzaminu rocznego.

3) Do odbywania egzaminu magisterskiego ustanawia się dwa terminy, mianowicie z końcem pierwszego i trzeciego trimestru każdego roku akademickiego.

Datę rozpoczęcia okresu egzaminacyjnego, zatwierdzoną przez Radę Wydziałową i podaną do wiadomości Senatu Akademickiego, ogłasza przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej, najpóźniej w terminie trzytygodniowym. Ścisłe terminy egzaminów wyznacza przewodniczący w porozumieniu z Komisją.

4) Egzamin magisterski przeprowadza Komisja Egzaminacyjna, wybierana przez Komisję Studjum Wychowania Fizycznego z pośród jej członków, i zatwierdzana przez Radę Wydziału Lekarskiego.

5) W skład Komisji Egzaminacyjnej dla egzaminu magisterskiego wchodzą: 1) przewodniczący, 2) jego zastępca, 3) conajmniej 2 egzaminatorów. Komisja Egzaminacyjna w składzie powyższym wybierana jest na lat 3. Skład jej podlega zatwierdzeniu przez ministra W. R. i O. P.

6) Przewodniczący Komisji jest kierownikiem Biura Komisji, prowadzi akta i archiwum, ogłasza terminy egzaminów, przyjmuje zgłoszenia kandydatów, przewodniczy przy egzaminach i naradach, oraz zdaje Komisji Studjum Wychowania Fizycznego sprawozdanie z wyniku odbytych egzaminów.

7) O dopuszczenie kandydata do egzaminu magisterskiego decyduje Komisja egzaminacyjna na podstawie podania, wniesionego przez kandydata, najpóźniej na 14 dni przed początkiem okresu egzaminacyjnego do Komisji Egzaminacyjnej na ręce przewodniczącego, względnie jego zastępcy z dołączeniem:

a) świadectwa dojrzałości—o ile świadectwo to nie jest przez uczelnię przechowywane, względnie świadectwa, uznanego przez Ministerstwo W. R. i O. P. za równoważne ze świadectwem dojrzałości;

b) świadectwa trzeciego egzaminu rocznego, uzyskanego w Studjum Wychowania Fizycznego jednego z uniwersytetów polskich;

c) świadectwa pracy magisterskiej (seminaryjnej lub laboratoryjnej), dającej się wykonać w ciągu 4—6 miesięcy i uznanej przez 2 profesorów za wystarczającą;

d) dowodu opłacenia taksy egzaminacyjnej.

Po decyzji Komisji zawiadamia kandydata przewodniczący z równoczesnem podaniem terminu ścisłego egzaminu.

8) Komisja Studjum Wychowania Fizycznego władna jest uznać studja i egzaminy, odbyte w innych szkołach akademickich polskich zarówno tak i w uczelniach zagranicznych, za równoważne w części lub w całości ze spełnieniem warunków, podanych w punktach 2) i 3) niniejszego regulaminu.

9) Każdy kandydat winien zgłosić się do egzaminu w dniu i o godzinie wyznaczonej, niezgłoszenie się kandydata we właściwym terminie pozbawia go prawa składania egzaminu w danym okresie egzaminacyjnym.

10) Egzamin magisterski składa się z 2 części:

a) z egzaminu pisemnego,

b) z egzaminu ustnego.

Egzamin pisemny odbywa się pod kontrolą członków Komisji Egzaminacyjnej i ma trwać nie dłużej nad 5 godzin.

Kandydat otrzymuje do wyboru 6 tematów; z powyższych tematów winien opracować dwa.

11) Egzamin ustny odbywa się nie później, niż w dwa tygodnie po egzaminie pisemnym. Mogą do niego przystąpić tylko ci kandydaci, którzy zdali egzamin pisemny z wynikiem przynajmniej dostatecznym.

12) Egzamin ustny odbywa się przed Komisją Egzaminacyjną i obejmuje przedmiot główny ze szczególnem uwzględnieniem tych jego działów, które znajdują się w bezpośrednim związku z tematem pracy magisterskiej. Kandydaci, którzy zdali części przedmiotów egzaminu magisterskiego podczas egzaminów rocznych, są zwolnieni od ponownego składania egzaminu ustnego z wymienionych działów. Jednakże egzaminatorom przysługuje zawsze prawo sprawdzenia, czy egzaminowany kandydat przyswoił sobie należycie zasadnicze wiadomości z całokształtu tych przedmiotów.

Egzamin ustny nie powinien przekraczać ogółem 2 godzin.

13) Przy obradach i głosowaniach Komisji nad wynikiem odbytego egzaminu jest jawność wykluczona.

Wynik ogólny egzaminu magisterskiego ustala Komisja Egzaminacyjna w drodze głosowania imiennego na zasadzie:

a) wyniku egzaminu pisemnego i ustnego,

b) prac seminaryjnych i laboratoryjnych, wykonanych przez kandydata w czasie jego studjów,

c) wyniku egzaminów rocznych,

d) oceny pracy magisterskiej.

Uchwały Komisji zapadają bezwzględną większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, względnie jego zastępca.

Od uchwał Komisji Egzaminacyjnej niema odwołania.

14) W powyższy sposób ustalony wynik egzaminu oznacza się stopniami: niedostateczny, dostateczny, dobry, bardzo dobry (celujący).

Przy wyniku bardzo dobrym (celującym) może być dodane określenie „z odznaczeniem".

Wynik ostateczny zapisuje się w protokóle egzaminu.

Protokół ma oprócz tego zawierać: dane osobowe kandydata, dane, dotyczące jego poprzednich studjów, datę zdania trzeciego egzaminu rocznego, topnie świadectw egzaminów rocznych. Protokół podpisuje przewodniczący oraz wszyscy członkowie Komisji, którzy w egzaminie uczestniczyli.

Jeżeli kandydat nie uczynił zadość wymaganiom egzaminacyjnym, natenczas Komisja orzeka w jakim terminie egzamin może być powtórzony. Przy powtórnym egzaminie zatrzymuje swą ważność pomyślnie zdany egzamin pisemny. Do składania egzaminu magisterskiego po raz trzeci może dopuścić w razach wyjątkowych Komisja Studjum Wychowania Fizycznego.

15) Kandydatom, którzy złożyli egzamin magisterski, przyznaje Komisja Studjum na wniosek Komisji Egzaminacyjnej stopień magistra wychowania fizycznego i wydaje im dyplom według poniższego wzoru:

UNIWERSYTET POZNAŃSKI

DYPLOM MAGISTRA

Pan (i) (imię i nazwisko), urodzony (a) dnia ....
w miejscowości ....
ukończył (a) przepisane studja akademickie w Studjum Wychowania Fizycznego ....
wykonał (a) pracę magisterską z dziedziny ....
i złożył (a) końcowy egzamin z ogólnym wynikiem ....

Komisja Studjum na wniosek Komisji Egzaminacyjnej na posiedzeniu z dnia .... przyznała Panu (i) stopień

Magistra Wychowania Fizycznego

i postanowiła wydać mu (jej) dyplom niniejszy.

Dziekan Pieczęć Rektor

Miejscowość ....

dnia ....

Nr. ....

16) Opłata egzaminacyjna nie podlega zwrotowi, jeżeli kandydat nie stawił się do egzaminu, względnie wycofał swoje podanie bez usprawiedliwienia, które Komisja uzna za dostateczne. Przy egzaminie powtórnym opłaca się taksę w pełnej wysokości.

Od tych opłat niema zwolnienia.

Warszawa, dnia 28 września 1926 r. (Nr. O. Prez. 7356/26).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) A. SUJKOWSKI.

144.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Rel. i Oświecenia Publiczn. do Kuratorjów Okręgów Szkolnych i do Województwa Śląskiego w Katowicach

w sprawie zaopatrzenia szkół w odpowiednie ławki szkolne.

Sprawa ławek szkolnych, tego najważniejszego sprzętu szkolnego, stanowić winna szczególną troskę władz szkolnych. Wizytacje szkół wykazały, że bardzo znaczny odsetek dziatwy

szkolnej kilka godzin dziennie spędza na ławkach wadliwie skonstruowanych lub do jej wzrostu nieprzystosowanych, wskutek czego uczeń szybko się nuży, a w jego organiźmie powstają takie zaburzenia, jak skrzywienie kręgosłupa, krótkowidztwo, zatamowanie rozwoju klatki piersiowej, wadliwa czynność narządów wewnętrznych i t. p. Już w okólniku z dn. 2 października 1924 r. (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 20, poz. 210 L. 7753/I) Ministerstwo zwróciło uwagę ogółu nauczycielstwa na konieczność pilnego przestrzegania prawidłowej postawy uczniów przy pracy szkolnej, której to postawy dziatwa szkolna, często z wielką szkodą dla swego organizmu, nawet w przystosowanych do jej wzrostu ławkach nie przestrzega. Tembardziej szkodzi sobie, siedząc w ławkach, wadliwie skonstruowanych.

Modelu ławki idealnej, odpowiadającej wszystkim wymaganiom techniki, higjeny i pedagogiki, a przytem taniej, do tej pory jeszcze nie wymyślono. Istnieją typy ławek mniej lub więcej praktyczne, jednak od ideału jeszcze dalekie.

Specjalna komisja ministerjalna, złożona z techników, pedagogów i lekarzy-higjenistów szkolnych, opracowała model ławki dwuosobowej, niedrogiej, a jednocześnie wspomnianym wyżej wymogom w dużej mierze zadość czyniącej.

Pragnąc przyczynić się do rozpowszechnienia w szkołach tego udoskonalonego typu ławki, Ministerstwo przesyła do wszystkich Kuratorjów po komplecie rysunków wykonawczych wspomnianego modelu ławki naturalnej wielkości, które to rysunki osoby zainteresowane otrzymać mogą w Kuratorjach do reprodukcji.

Pozatem rysunki te nabywać można w Warszawie w Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych (Nowy Świat 33, II p.) i w „Pomocy Szkolnej“ (Krakowskie Przedmieście 38), w cenie około 25 złotych za komplet (10 dużych tablic).

Same modele tych ławek oglądać można w biurze wydziału wydawnictwa szkolnego Ministerstwa (Plac Trzech Krzyży 8) w godzinach biurowych. Szybka wymiana wszystkich ławek szkolnych nieodpowiednich na odpowiednie ze względów finansowych byłaby dla wielu szkół bardzo trudną do przeprowadzenia. Wobec tego należy dokonywać tej wymiany stopniowo, klasami z roku na rok. Nowowznoszone budynki szkolne należy w całości zaopatrywać w ławki wzorowe, których koszt stanowi niewielką część kosztów całego budynku. Odnośnie szkół powszechnych Kuratorja zwrócą uwagę pp. inspektorów szkolnych, że obowiązkiem ich jest w tym kierunku

odziaływać na zarządy gmin, które do tego rodzaju świadczeń, jak zakup ławek, ustawowo są obowiązane.

Warszawa, dnia 25 września 1926 r. (Nr. O. Prez. 11073/26).

Za Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) St. GAYCZAK
Podsekretarz Stanu.

145.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Dnia 18 22 października 1926 r.
Nr. I-15575/26.

W sprawie dyspens od seminarjalnego egzaminu dojrzałości i drugiego egzaminu nauczycielskiego.

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych: Białostockiego, Łódzkiego, Poleskiego, Warszawskiego, Wileńskiego i Wołyńskiego.

W związku z wnioskiem jednego z Kuratorjów Okręgów Szkolnych Ministerstwo upoważnia Kuratorjum do decydowania w porozumieniu z właściwem Kuratorjum o dopuszczaniu **dobrowolnie zgłaszających się kwalifikowanych nauczycieli** szkół powszechnych z podległego Okręgu do egzaminu kwalifikacyjnego w Okręgach Szkolnych: Krakowskim i Lwowskim według obowiązujących tam przepisów, dotyczących egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkoł ludowych pospolitych w Galicji. Upoważnienie niniejsze nie obejmuje jednak postanowień art. VIII. cytowanych Przepisów, t. j. udzielania dyspens od obowiązku zdania seminarjalnego egzaminu dojrzałości.

Analogicznie należy traktować również podania **kwalifikowanych** nauczycieli, zgłaszających się z prośbą o dopuszczenie ich do egzaminu kwalifikacyjnego w cieszyńskiej części województwa śląskiego według Przepisów, normujących porządek egzaminów kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół pospolitych (dz. rozp. austr. min. z r. 1886 Nr. 52) oraz do drugiego egzaminu nauczycielskiego w Okręgu Szkolnym Poznańskim według przepisów pruskiego rozporządzenia z dnia 1 lipca 1901.

Dopuszczenie nauczycieli z innych Okręgów Szkolnych do drugiego egzaminu nauczycielskiego na terenie górnośląskiej

części województwa śląskiego i Okręgu Szkolnego Pomorskiego nie jest możliwe ze względu na to, że według przepisów tam obowiązujących egzamin ten winien się odbywać w tej szkole, w której nauczyciel pracuje.

Równocześnie Ministerstwo wyjaśnia, że świadectwa złożenia egzaminu dla czynnych a niekwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych według postanowień obowiązującego obecnie lub jednego z dawnych regulaminów egzaminów należy uważać dla celów szkolnictwa powszechnego za równorzędne ze świadectwami złożenia pierwszego egzaminu nauczycielskiego (seminarjalnego egzaminu dojrzałości).

Za Ministra, Kierownika Ministerstwa

(—) ŻŁOBICKI
Dyrektor Departamentu.

146.

Do Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych Okręgu Poleskiego

W sprawie ogłoszenia drukiem sprawozdań rocznych i kroniki zakładu.

Kuratorjum powitałoby chętnie inicjatywę Dyrekcyj w ogłaszaniu drukiem z końcem roku szkolnego sprawozdań ocznych, co obecnie byłoby już możliwem wobec ustalenia ię cen i warunków pracy.

Myśl tę poddaje Kuratorjum pod rozwagę Dyrekcyj i Rad Pedagogicznych i do ewentualnego zrealizowania, poddaje ją Kuratorjum już obecnie, aby w razie realizacji miała Dyrekcja dość czasu na rzetelne, dokładne i ścisłe opracowanie sprawozdania pierwszego, które winno posiadać charakter monografji zakładu, jego dokładną genezę i historję aż do chwili obecnej. Pobieżnej pracy bez ścisłych i dokładnych danych należy raczej zaniechać. Kuratorjum chodzi bowiem o to, by stworzyć prace źródłowe do przyszłej historji szkolnictwa, których i Kuratorjum nie posiada wobec późnego stworzenia Okręgu i zniszczenia aktów przez wojnę.

Kuratorjum wyobraża sobie sprawozdanie roczne, ogłoszone drukiem w bieżącym roku szkolnym w następującej formie:

I część: zamiast rozprawy naukowej winna być ogłoszona kronika zakładu — jego powstanie, ludzie, którzy do założenia szkoły się przyczynili, lokal, ilość

uczniów, dyrektorzy, nauczyciele, którzy w pierwszych latach w nim pracowali do r. 1926/27 a obecnie już ich tam niema (podać przytem okres czasu ich pracy od .... do ...., dokładne ich nazwiska i t. p.), ważniejsze wypadki, jakie w tym okresie zaszły, wizytacje, ewentualne budowy, kółka młodzieży, wycieczki, wychowanie młodzieży, pomoce szkolne, matury i t. d. wszystko, co razem wzięte stanowiło szkołę i nadawało jej odrębny charakter.

Ta część winna być więc opracowana bardzo dokładnie, rzeczowo i ewentualnie z ilustracjami, a ruch służbowy czyli zmiany w gronie podany rocznikami z dokładnemi datami. Byłaby to dosyć trudna ale wdzięczna praca i pożyteczna.

II część: obejmie właściwe sprawozdania z roku szkolnego bieżącego a zatem:

a) skład grona nauczycielskiego z podziałem czynności, ruch służbowy w ciągu roku (zaznaczyć którzy pierwszy rok pracują w danym zakładzie),

b) budynek szkolny i służba,

c) nauka — początek i koniec roku szkolnego program nauki, wycieczki naukowe, geograficzne, przyrodnicze, pracownie fizykalne i biologiczne, tematy zadań z języków nowożytnych w ciągu roku szkolnego od kl V-VIII, spis pomocy szkolnych (w cyfrach), lekcje wzorowe referaty naukowe i t. p.

e) wychowanie — moralne, narodowe, naukowe (kółka naukowe i czytelnie), estetyczne, fizyczne, społeczno-gospodarcze, opieka nad młodzieżą (stancje, bursy, dojeżdzanie młodzieży, dożywianie) wychowanie higjeniczne (woda do picia, umywalnia, lekarz, dentysta i t. d.),

e) Komitet rodzicielski czy gospodarczy i jego działalnosć,

f) statystyka uczniów z początkiem roku i końcem roku (płeć, wyznanie, narodowość, lata życia I-VIII kł.), promowani, niepromowani, wystąpili — według klas, zwolnienia od taks, matura i tematy zadań maturalnych,

g) kronika — ważniejsze wydarzenia, zarządzenia, uroczystości i t. d.

h) informacje na rok następny.

Podany schemat nie jest obowiązujący, jest tylko informacją, co konieczne jest w sprawozdaniu, aby miało po latach nawet swoją wartość historyczną, a będzie miało tem większą wartość, im działalność wychowawcza i naukowa zakładu uszanuje wybitniejsze cechy swoiste danego zakładu.

Kuratorjum jest zdania, że wykonanie tego programu jest możliwe w ciągu 5 miesięcy zimowych przy współudziale członków Gron, w kwietniu należałoby przystąpić do druku a ostatnie stronice oddać do druku po klasyfikacji rocznej. Młodzież i społeczeństwo zainteresowane rozkupiłoby cały nakład, na zysk nie należy liczyć lecz tylko na pokrycie wydatków, gdyż zyskiem winna być moralna zasługa. Niedobór możnaby pokryć ewentualnie z taks administracyjnych, o ile nie będzie się rozchodziło o wysoką kwotę. To jednak nastąpić powinno tylko w ostateczności. Drukować należałoby drogą oferty — może taniej byłoby w Brześciu.

Zechcą Dyrekcje projekt ten rozważyć i następnie przedyskutować na posiedzeniach Rad Pedagogicznych i w razie możliwości wykonania zabrać się zaraz do pracy bez podawania tego do wiadomości Kuratorjum. Nadesłanie drukowanego sprawozdania z końcem roku będzie odpowiedzią na ten okólnik.

Spóźnienie się z drukiem spowoduje bezwzględny deficyt, gdyż minie zainteresowanie. Porozumienie się z drukarniami w Brześciu ułatwi Kuratorjum.

w/z Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) BOBKA
Naczelnik Wydziału.

Brześć n/B., dn. 5 listopada 1926 r. Nr. II-22209/26.

147.

Do Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych i Prywatnych, Seminarjów Nauczycielskich oraz Szkół Zawodowych Okręgu Szkolnego Poleskiego.

W sprawie zabaw szkolnych z tańcami oraz uczęszczania do kinematografów.

Praktyka wykazuje, że niektóre zakłady średnie oraz szkoły zawodowe urządzają za wiele zabaw z tańcami dla młodzieży szkolnej.

Aczkolwiek zabawy takie, należycie zorganizowane i przeprowadzone, mogą zawierać dużo pierwiastku wychowawczego i stanowią szerokie pole doświadczalne dla poznania młodzieży i jej indywidualności, to jednakże nadużywanie w tym kierunku sprowadza wręcz przeciwne skutki pod każdym względem. Zaobserwowane wypadki świadczą, pomijając inne ujemne objawy, o zbyt wczesnem budzeniu się życia płciowego, wygórowanej erotomanji u chłopców i dziewcząt, czemu znakomicie sprzyjają wszelkie zabawy, tańce i cała atmosfera balowa. Pociąga to za sobą zaniedbywanie się w nauce, przekraczanie przepisów szkolnych i niepożądane skutki dla uczniów i ich rodziców, nadto ambicje szkół popadają w pewne drażliwości, które udzielają się tak młodzieży jak i gronom nauczycielskim a to wszystko następnie odbija się bardzo ujemnie na samej pracy szkolnej i na wzajemnych stosunkach między szkołami, które zawsze powinny być poprawne.

Głównym powodem tego stanu jest ta okoliczność, że szkoły nie umieją urządzić w właściwych granicach zabawy dla młodzieży i nie znają psychologji młodzieży. Każda zabawa przeto nabiera charakteru oficjalnego balu, wielkiego zdarzenia, do którego przygotowania trwają tygodnie a również wspomnienia i marzenia — młodzież traktowana jest wtedy przez starszych i przez siebie samą jak ludzie dorośli, którym wiele wolno, zaprasza się na bale takie rodziny młodzieży, osoby z poza szkoły, wojskowych, wogóle ludzi dorosłych, którzy biorą żywy udział w zabawie i tańcu, zaczyna się i kończy zabawę o bezwzględnie niedopuszczalnej porze bo od 7-ej lub późniejszej godziny wieczór do 4-ej nad ranem i td. i td. a to wszystko stoi w najokropniejszej sprzeczności z wszelką pedagogiką i zasadami wychowawczemi. Nic dziwnego, że skutki są ujemne właśnie z winy samej szkoły. Szkoła musi stać zawsze na stanowisku, że ma w swych murach dzieci, które wychować powinna, musi więc młodzież uważać za dzieci, które z swobody ludzi dojrzałych korzystać będą dopiero, gdy dorosną. Żadna zabawa nie powinna przeto mieć charakteru balu, lecz przygodnej, bez przygotowania i rozgłosu zabawy, np.: po udatnem przedstawieniu, wystawionem przez młodzież lub ładnym odczycie, wygłoszonym przez ucznia i tp. Dyrekcja zezwala zebranej młodzieży godzinę pobawić się, potańczyć; nigdy inaczej i nigdy dłużej. Nawet zabawa zakrojona na większą skalę winna się łączyć z jakąś uroczystością szkolną i mieć charakter tej uroczystości a nie balu, winna się zacząć wcześnie wieczorem a skończyć bezwzględnie najpóźniej o godzinie 23-ej czyli 11-ej w nocy. **Dyrekcje nie mogą tego przekraczać** zwłaszcza, że od 5-11, lub 6-11-ej czyli 5-6 godzin na zabawę dla dzieci najzupełniej wystarcza. Osób dorosłych z poza szkoły stanowczo na zabawę zapraszać nie należy; winien być utrzymany charakter zabawy szkolnej dla dzieci szkolnych pod opieką nauczycielstwa.

Balów szkolnych zatem urządzać nie należy, a zabaw jak najmniej, **jedną najwyżej dwie w roku** i to w ścisłej łączności z jakąś uroczystością szkolną i w dozwolonej porze dnia t. j. wieczorem i tylko dla młodzieży szkolnej.

Gdy będzie więcej pracy, mniej będzie rozluźnienia i najrozmaitszych występków, którym hołduje dziesiejsza młodzież, częstokroć z winy samej szkoły przez zbytnie folgowanie zachciankom młodzieży.

Prócz na zabawy zwrócą Dyrekcje baczniejszą uwagę na uczęszczanie młodzieży do kinematografów.

Pomimo zakazów i przepisów szkolnych młodzież szkolna tłumnie uczęszcza do kin i karmi się niezdrowemi sensacjami filmów, Należy przeprowadzić w tym kierunku kontrolę nad młodzieżą, przestrzec ja przed następstwami i zwrócić się do miejscowych Władz administracyjnych o wydanie zakazu właścicielom kinoteatrów sprzedawan a biletów wstępu młodzieży i pociągania właścicieli kin do odpowiedzialności za sprzedawanie biletów młodzieży. Tylko przedstawienia uznane przez Dyrekcje za dozwolone mogą być za specjalnem pozwoleniem Dyrekcji odwiedzane przez młodzież w oznaczonym dniu i w oznaczonej przez Dyrekcję godzinie i pod opieką szkoły.

Zarazem zwrócić należy uwagę na spacery młodzieży wieczorami poza godzinami dozwolonemi — a zwłaszcza na spacery uczniów z uczenicami. Niektóre zwłaszcza szkoły zbyt dużo zostawiają swobody młodzieży pod tym względem. Koedukacja winna być tolerowana jako konieczne na razie zło tylko podczas pracy na ławie szkolnej w czasie lekcyj, zaś poza lekcjami młodzież obojga płci jak najmniej powinna się spotykać.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) BOBKA
Naczelnik Wydziału.

Brześć n/B., dn. 29 listopada 1926 r. Nr. II-24425/26.

148.

Do Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych i Prywatnych Okręgu Poleskiego.

W sprawie nauczania języków.

Jak wykazują wizytacje, nauka języków polskiego, francuskiego, niemieckiego i łacińskiego jest bardzo słabo a w niektórych zakładach nawet źle postawiona. Nauczyciele nie

znają ducha programów a trzymają się ich tylko werbalnie, nie stosują się do ich wskazówek, dbają więcej o stronę ilościową niż jakościową, mechanizują całą naukę, nie dbając o wyrobienie w uczniu samodzielności, pewności siebie, zrozumienia form i składni i odwagi w posługiwaniu się tym językiem. Skutek tego taki, że uczeń po kilku latach nauki prawie nic nie umie, wadliwie i fałszywie wymawia, nie zna form, nie umie zbudować zdania, strona leksykalna nadzwyczaj u niego uboga, ortografja okropna, tekstu nie rozumie — czyli zmarnowany trud i czas stracony. Co gorsza uczeń nie zna nawet języka polskiego, budowy zdania, form, ortografji i t. d. Zapytać ucznia w klasie nawet wyższej o formy języka polskiego — np. tryb warunkowy, imiesłów przeszły, czynny, bierny, części zdania i t. p. — to w rzadkich wypadkach tylko otrzyma się dobrą odpowiedź. A przecież język polski jest podstawą i winien być podstawą całego nauczania a zwłaszcza przy nauce obcych języków. Uczeń nie znający języka polskiego i jego gramatyki, nie nauczy się nigdy poprawnie obcego języka. Na nauczycielu przeto języka polskiego spoczywa największy ciężar i odpowiedzialność za stan nauki; jednakowoż wszyscy nauczyciele a zwłaszcza nauczyciele języków winni z całym wysiłkiem dążyć do należytego opanowania przez uczniów języka i poprawnego wysławiania się, winni wspierać się wzajemnie i uzupełniać, stosować gramatykę porównawczą, gdzie tylko nadarzy się sposobność, wykazywać analogje z językiem polskim bądź też różnice, tłómaczyć formy obce po polsku, żądać od ucznia samodzielności a nie poprzestawiać na półsłówkach. Pisemnemi ćwiczeniami posługiwać się winni jak najczęściej, z dnia na dzień. Uczeń nie powinien dużo pisać, kilka zdań krótkich, ale niech to będzie praca samodzielna, ucząca go myśleć., oparta na lekturze i niech czysto, poprawnie będzie wykonana. Bezwzględnie nie należy zmuszać uczniów do mechanicznego przepisywania z książki, zwłaszcza przy języku polskim do bezmyślnego i wprost szkodliwego przepisywania ćwiczeń Boguckiej-Niewiadomskiej. Tylokrotnie już w latach ubiegłych nawoływało Kuratorjum do zmiany metody przy nauce języka polskiego, żądało oparcia nauki języka i gramatyki na lekturze — bez skutku niestety. Bezmyślność ta ustać musi i Dyrekcje kategorycznie postarać się muszą o usunięcie tej książki z wykazu książek szkolnych dla uczniów. Nauczanie języków winno się stać rozumne, gramatyki szukać należy w lekturze, stosować ją po kilka lub kilkanaście minut w razie potrzeby na każdej lekcji lecz praktycznie nie teoretycznie, bo jest to istotna część języka a nie nowy teoretyczny i abstrakcyjny przedmiot; stosować należy ile możności analogję z innymi językami, co przy języku polskim, kształtowanym na języku łacińskim, może mieć szerokie zastosowanie. (patrz wskazówki metodyczne, program cz. I. języka polskiego i języków obcych z roku 1924. strona 9-26).

Racjonalne nauczanie języków, zwiększony nacisk na jakość a nie na ilość, samodzielne choć krótkie ćwiczenia pisemne, żądanie zrozumienia form, etymologji, budowy form i zdań, pamiętanie nowych zwrotów i słówek — napewno dadzą lepsze rezultaty i podniosą poziom nauki tych przedmiotów. Dyrekcje zechcą omawiać częściej te sprawy na konferencjach fachowych i dążyć do wprowadzenia w czyn powyższych krótkich uwag.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) BOBKA

Brześć n/B., dn. 6 grudnia 1926 r. Nr. II-24425/26.

149.

ODEZWA

Do wszystkich Gimnazjów Państwowych, Seminarjów Nauczycielskich, Preparand, Inspektoratów Szkolnych oraz Gimnazjów Prywatnych: W. Szulickiej w Baranowiczach, P. Lewickiego w Brześciu n/B., P. M. Szk. w Brześciu, A. Czeczykówny w Pińsku i T-wa Szkoły Średniej w Stołpcach

w sprawie pomocy Akademikom.

Nawiązując do poprzednich swych odezw do Nauczycielstwa całego Okręgu w sprawie pomocy młodzieży akademickiej (Dziennik Urz. Kuratorjum Nr. 1/4 z roku 1924, poz. 16, Nr. 3/6 z roku 1924, poz. 72 i 77, Nr. 1/8 z roku 1925, poz. 16), Kuratorjum w poczuciu doniosłości sprawy, o charakterze tak humanitarnym jak i narodowym, bo mającej na celu zapewnienie pomocy szerokim rzeszom niezamożnej młodzieży akademickiej, która potem w pełni wiedzy i wykształcenia stanąć ma u steru nawy państwowej i warsztatów pracy społecznej— a zarazem w obawie, że szczytna i zbawienna dotychczasowa akcja w tym kierunku może się złamać pod wpływem ogólnego położenia finansowego całego społeczeństwa, zwraca się ponownie do Nauczycielstwa z prośbą i apelem, aby nie ustawało w swej ofiarności i wnosiło nadal skromny swój grosz do ogólnej Skarbony Narodowej, z której czerpać będą mogli zasiłki dzisiaj najbiedniejsi—a przyszli przewodnicy narodu—akademicy. Niechaj datki będą jak najmniejsze, bo nie stać nas na hojne ofiary—lecz niechaj każdy nauczyciel rzuci co miesiąc chociaż 25 groszy do puszki akademickiej przy wypłacie poborów. Złożone grosze przez tysiące nauczycieli stworzą kapitał, zapewniający byt i naukę setkom najbiedniejszej, przymierającej od głodu i chłodu, młodzieży akademickiej. Niechaj więc datki będą najskromniejsze—lecz regularne i stałe.

Kuratorjum zwraca się do P.P. Dyrektorów i Inspektorów z gorącą prośbą, aby pokierowali tą akcją i wzięli udział w tworzeniu Kół Przyjaciół Akademika wśród swego nauczycielstwa i społeczeństwa miejscowego, trzymając się zasady: niechaj datki będą jak najmniejsze (po 25 groszy) ale regularne i stałe.

Kurator Okręgu Szkolnego

w/z B O B K A
Naczelnik Wydziału

Brześć n/B. dn. 3 listopada 1926 r. Nr. O-21904/26.

150.

Ministerstwo
Wyznań Religijn. i Oświecenia
Publicznego

Warszawa dn. 22 paźdz. 1926 r.
Nr. O. Prez. 11406/26.

Do Kuratorjów

Okręgów Szkolnych

W sprawie „Święta książki polskiej"

Młodzież nasza, mimo, że styka się nieustannie z książką korzystając z niej jako z podręcznika i źródła rozrywki, doniosłego jednak jej znaczenia dla życia i rozwoju jednostki, narodu, ludzkości nie uświadamia sobie i właściwie nie ocenia. Brak wszelkiej troski o własną książkę, a częstsze znacznie niszczenie książki cudzej, pożyczanej z bibljotek prywatnych, szkolnych publicznych jest objawem zbyt znanym, by się nad nim rozwodzić. Tej obojętności i co gorsza lekceważeniu musi się przeciwstawić umiejętna propaganda, krzewienia poszanowania dla cennych tworów ducha i rąk ludzkich oraz pięknego zapału do tworzenia księgozbiorów. Dom i szkoła powinny zgodnie współdziałać rozbudzaniem miłośnictwa książki, wskazywać właściwą rolę drukowanego słowa, odsłaniać olbrzymie posłannictwo książki, jej znaczenie dla rozwoju nauki i sztuki ogrom pracy i liczbę współpracowników, biorących udział w produkcji książki, budzić w ten sposób szacunek dla niej, więcej nawet—jej miłość. Zjazd bibljotekarzy, bibljografów i bibljofilów polskich, mający się odbyć w Warszawie w pierwszych dniach listopada, nastręcza uczelniom odpowiednią sposobność poruszenia wymienionych zagadnień. Wobec tego Kuratorjum zechce zachęcić szkoły, aby urządziły dnia 6 listopada „święto książki polskiej", w którym to dniu nauczycielki lub nauczyciele wygłoszą na jednej z lekcyj odpowiednio

opracowane odczyty, ilustrowane w miarę możności przezroczami i pokazami o znaczeniu druku, dziejach książki, pielęgnowaniu książki, tworzeniu bibljotek, higjenie czytania i t. p. Komitet Zjazdu obiecał użyczyć w tym względzie swej pomocy. O wskazówki zwracać się należy pod adresem sekretarza Zjazdu p. Edwarda Chwalewika, Warszawa Litewska № 2 m. 12

Za Ministra Kierownika Ministerstwa

GAYCZAK wr.
Podsekretarz stanu

Dyrekcjom Gimnazjów Państwowych i Inspektoratom Szkolnym Okręgu Szkolnego Poleskiego.

Do wiadomości i poczynienia starań o zorganizowanie święta książki polskiej oraz zachęcania młodzieży do zakładania własnych bibljoteczek, zbierania czasopism i szerzenia wśród społeczeństwa zamiłowania do czytelnictwa i tworzenia bibljotek.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

BOBKA
Naczelnik wydziału

Brześć n/B. dn. 26 października 1926 r. Nr. O. 21257/26.

151.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Dnia 26 października 1926 r.
Nr. O. Prez. 11743/26.

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Województwa Śląskiego, Liceum Krzemienieckiego, Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj Szkół średnich ogólnokształcących, Seminarjów nauczycielskich i Szkół Zawodowych.

W sprawie Dnia Oszczędności.

W dniu 31 października r. b. obchodzony jest na całym świecie w myśl uchwały, jaka zapadła w roku 1924 na Międzynarodowym Kongresie Oszczędnościowym w Medjolanie „Dzień Oszczędności“ poświęcony propagandzie idei oszczędzania osobistego, a to celem gromadzenia i poświęcania majątku narodowego.

W organizacji Dnia Oszczędności bierze udział także Państwo Polskie.

Niezależnie od obchodów, uroczystości, wykładów i pogadanek organizowanych przez instytucje społeczne, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca urządzić w pierwszych dniach listopada r. b. w szkołach wszelkiego typu pogadanki z uczniami celem zaznajomienia młodzieży z ideą oszczędzania, względnie pogłębiania jej zrozumienia.

W pogadankach, które z reguły nie powinny trwać dłużej niż 15-20 minut, podkreślić należy dążenie całego cywilizowanego świata w kierunku zorganizowania i rozwinięcia oszczędności, czego wyrazem jest Międzynarodowy Kongres i jego uchwały. Należy podkreślić, że w Państwie Polskiem, zubożałem wskutek wstrząśnień wojennych i powojennych, brak kapitału własnego uniemożliwia podniesienie produkcji zarówno rolnej jak i przemysłowej, jak również pozbawia społeczeństwo polskie niezbędnej siły gospodarczej.

Pogadanki dostosowane winny być do poziomu uczniów do warunków miejscowych.

Wydane przez Komitet Dnia Oszczędności w tej sprawie odezwy do obywateli rozesłane zostaną przez Ministerstwo bezpośrednio inspektorom szkolnym. Inspektorowie szkolni zechcą te odezwy przesłać do szkół.

Odezwa może być podana do wiadomości młodzieży przez umieszczenie w odpowiedniem miejscu lub też może służyć częściowo jako szkic przemówienia do młodzieży.

P. S. Okólnik niniejszy będzie zamieszczony w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Ministerstwa.

Za Ministra Kierownika Ministerstwa
(—) GAYCZAK
Podsekretarz Stanu

Dyrekcjom Szkół Średnich Państwowych i Prywatnych, Seminarjów Nauczycielskich, Kierownictwom Preparand, oraz Inspektoratom Szkolnym Okręgu Poleskiego.

do wiadomości.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z BOBKA
Naczelnik Wydziału

Brześć n/B. dnia 2 listopada 1926 r. Nr. O-21855/26.

152.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Warszawa, dnia 23/X 1926 r.
L. O. Prez. 11816/26.

OKÓLNIK

Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Województwa Śląskiego

W sprawie zbiórki na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej.

W dniu 15 listopada 1926 r., jako w rocznicę zgonu Henryka Sienkiewicza, pierwszego Prezesa Polskiej Macierzy Szkolnej instytucja ta organizuje zbiórkę na cel tworzenia w kołach prowincjonalnych „Czytelni Macierzy".

Uznając to poczynanie oświatowe za bardzo pożyteczne Ministerstwo zaleca Kuratorjum poparcie zamierzonego przedsięwzięcia i podanie bezzwłoczne do wiadomości wszystkim podległym i dyrekcjom szkół.

Za Ministra, Kierownika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) GAYCZAK
Podsekretarz Stanu

Pilne.

Dyrekcjom Gimnazjów Państwowych i Inspektoratom Szkolnym Okręgu Poleskiego.

do wiadomości.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
BOBKA
Naczelnik Wydziału

Brześć n/B. dnia 6 listopada 1926 r. Nr. O-22289/26.

153.

POLSKA MACIERZ SZKOLNA
ZARZĄD GŁÓWNY

Warszawa
ul. Krak.-Przedm. 7. m. 4 telef. 92-28
№ 5968/26.

Warszawa, dn. 25 październ. 1926 r.

Do JWPana Kuratora Okręgu Szkolnego Poleskiego
w Brześciu n/B.

Sprawa oświaty pozaszkolnej, jako sprawa w Polsce niesłychanie ważna, jest głównym przedmiotem pracy Polskiej

Macierzy Szkolnej. Od czterech lat Zarząd Główny P. M. S. położył nacisk na przygotowywanie pracowników oświatowych przez urządzanie kursów metodyki pracy oświatowej pozaszkolnej; kursy takie odbyły się już w 62 powiatach. Równocześnie do potrzeb tej pracy przystosowana została struktura organizacyjna Towarzystwa Polskiej Macierzy Szkolnej, której podstawową instytucją pracy oświato-kulturalnej stała się **Czytelnia** Macierzy.

Zagadnienie oświaty pozaszkolnej winno być w najszerszych masach należycie spopularyzowane a to w tym celu, aby jak największą ilość pracowników oświatowych, z pośród rozmaitych sfer intelegencji polskiej zdobyć, jak również do korzystania ze źródeł oświaty najszersze masy obywateli zachęcić. W tym celu Polska Macierz Szkolna urządza 15 listopada 1926 r. w rocznicę śmierci swojego patrona duchowego ś. p. Henryka Sienkiewicza, „Dzień oświaty pozaszkolnej". Dzień ten w części propagandowej, uwzględnić winien wiece oświatowe, wykłady, pogadanki, wieczornice i t. p. z odpowiedniemi przemówieniami i atrakcjami. Odpowiednie materjały zostały przez Biuro Zarządu Głównego Polskiej Macierzy Szkolnej przygotowane.

Ponieważ powodzenie „Dnia oświaty pozaszkolnej" zależy w dużej mierze od przychylnego stanowiska Władz Szkolnych, Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej zwraca się do JWPana Kuratora z gorącą prośbą o wydanie w tej sprawie, do podległych Mu organów szkolnych, odpowiedniego okólnika.

Za Zarząd Główny P. M. S.

V. Prezes: (—) J. NOWICKI

Sekretarz (—) Józefa Andrzejewska

<u>Pilne.</u>

Dyrekcjom Gimnazjów Państwowych i Seminarjów Nauczycielskich, Kierownictwom Preparand oraz Inspektoratom Szkolnym Okręgu Poleskiego

do wiadomości z poleceniem urządzenia „Dnia Oświaty Pozaszkolnej" w dniu 15 listopada w celu spopularyzowania zagadnienia oświaty pozaszkolnej i zachęcenia młodzieży i społeczeństwa do pracy oświatowej.

w/z Kuratora Okręgu Szkolnego (—) BOBKA
Naczelnik Wydziału.

Brześć n/B., dn. 2 listopada 1926 r. № O-21690/26.

154.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Warszawa, dnia 30 listopada 1926 r.
№ II. 13559/26.

OKÓLNIK

Do Kuratorjów wszystkich Okręgów Szkolnych.

W sprawie kontroli taks pobieranych od uczniów państwowych szkół średnich.

W ustępie przedostatnim tutejszego zarządzenia z dnia 28 kwietnia b.r. Nr. II. 4924/26 dotyczącego przelewania na rachunek Ministerstwa W. R. i O. P. części taks za zużycie pomocy naukowych i materjałów zleciło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Kuratorjum wykonywanie kontroli nad należytem pobieraniem od uczniów, względnie rozdziałem i przekazywaniem taks z powyższego tytułu w stosunku do wszystkich szkół średnich państwowych ogólnokształcących.

Z powyższego zarządzenia wynika dla Kuratorjów pośrednio obowiązek prowadzenia ewidencji uczniów wszystkich szkół średnich państwowych, którąby zarówno Kuratorjum, jak też i czynnikom kontroli państwowej umożliwiała stwierdzenie czy wszyscy uczniowie zgodnie z tutejszemi zarządzeniami uiszczają w należytej wysokości opłaty względnie taksy, oraz czy procentowe zwolnienia od taks nie przekraczają norm przewidzianych w tych zarządzeniach.

Celem umożliwienia czynnikom kontroli państwowej stwierdzenia powyższych okoliczności, Ministerstwo W. R. i O. P. w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli zarządza, aby Dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących przesyłały Kuratorjum z końcem każdego półrocza szkolnego tabelaryczne cyfrowe sprawozdania z pobierania, rozdziału — przekazywania wszystkich taks, pobieranych od uczniów z wyjątkiem taks egzaminacyjnych rozdzielanych między egzaminatorów. Sprawozdania winny być ułożone według klas, zawierać dane o ilości uczniów całej szkoły, każdej klasy z osobna o ilości uczniów, obowiązanych do uiszczania poszczególnych taks, względnie o ilości uczniów całkowicie lub częściowo od uiszczania taks przez Radę Pedagogiczną zwolnionych.

Najpóźniej do końca pierwszego miesiąca następnego półrocza winny Kuratorja na podstawie sprawozdań zebranych sporządzić zestawienie ogólne wszystkich taks ze szkół całego Okręgu i zestawienie takie na żądanie przedstawiać do wglądu delegatom Okręgowych Izb Kontroli.

O niniejszem zarządzeniu, które obowiązuje od bieżącego roku szkolnego zechcą Kuratorja uwiadomić dyrekcje podległych sobie państwowych szkół średnich ogólnokształcących.

w/z. Ministra (—) ŻŁOBICKI.
Kierownik Ministerstwa.

Do Dyrekcyj gimnazjów państwowych celem sporządzenia zestawień i nadesłania ich w przepisanym terminie do Kuratorjum.

Za Kuratora (—) B O B K A
Naczelnik Wydziału

155.

Do Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych i Prywatnych, Seminarjów Nauczycielskich, Kierownictw Preparand oraz Inspektoratów Szkolnych Okręgu Poleskiego.

W sprawie zaopatrywania szkół w książki w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich we Lwowie (ul. Ossolińskich).

Nawiązując do poprzednich swych komunikatów z 22 maja 1926 r. oraz z 15 września 1926 r. Kuratorjum podaje do wiadomości Dyrekcyj i Inspektoratów Szkolnych, że zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie zgłosił gotowość zaopatrywania bibljotek szkolnych i nauczycielskich i dostarczania im najnowszych publikacyj naukowych i belletrystycznych polskich i zagranicznych w szczególności w zakresie pedagogiki, dydaktyki oraz wszelkich podręczników metodycznych.

Celem ułatwienia Dyrekcjom i Inspektoratom nabywania potrzebnych książek i wydawnictw zarówno własnych jak i obcych, gotów jest Zakład Narodowy im. Ossolińskich udzielać dogodnego kredytu oraz przyznać znaczny **rabat in natura** w stosunku do ustalonych cen księgarskich.

Zawiadamiając o powyższem, Kuratorjum komunikuje, że wszelkie zapotrzebowania skierować należy do Dyrektora Wydawnictw p. Alfreda Tęczarowskiego, Ossolineum, Lwów.

Zarazem konstantuje Kuratorjum, że Dyrekcje nie zakupiły dotychczas bibljoteczki wychowania fizycznego i sportu,

wydanej po cenach groszowych przez Ossolineum, a tak potrzebnych w każdym zakładzie. Prócz własnego wydawnictwa może Zakład Ossolińskich dostarczyć cały komplet i innych wydawnictw w zakresie wychowania fizycznego oraz zagranicznych.

Zechcą Dyrekcje bibljoteczki te sprowadzić.

Obecnie wydał Zakład potrzebny podręcznik dla nauczycieli rysunków p.t. „Nowe metody nauczania rysunku" prof. Krycińskiego, pożądany w każdej bibljotece szkolnej tak szkół średnich jak i powszechnych.

Kuratorjum apeluje do Dyrekcyj i Inspektoratów oraz Nauczycielstwa, aby zapotrzebowania wszelkich książek i podręczników szkolnych skierowywały do Zakładu Narodowego Ossolińskich celem poparcia idei, którym Zakład w myśl fundatora służy.

Katalogi wydawnicta Zakład rozsyła na żądanie.

Kurator Okręgu Szkolnego
w/z B O B K A

Brześć n/B. dn. 4 grudnia 1926 r. Nr. II-24318/26.

156.

Do Dyrekcyj Gimnazjów Państwowych i Prywatnych Seminarjów Nauczycielskich, Kierownictw Preparand, oraz Inspektoratów Szkolnych Okręgu Szkolnego Poleskiego.

Komitet Obchodu setnej rocznicy zgonu St. Staszica (Lublin, Uniwersytet) wydaje na pamiątkę Obchodu Staszicowskiego Księgę zbiorową p. t. „Stanisław Staszic". Księga ta obejmuje na 50 arkuszach druku zbiór rozpraw i artykułów opracowanych przez najwybitniejszych przedstawicieli nauki polskiej w zakresie wszystkich dziedzin poruszanych w dziełach Staszica. Rozpraw tych będzie 36, nadto 300 ilustracyj, odnoszących się do życia i działalności Staszica, urozmaicać będzie to dzieło. Księga zbiorowa posiadać będzie zatem dużą wartość i naukowo-artystyczną i powinna znaleźć się w każdym domu i szkole. Cena jej wyniesie **około 60 złotych** płatnych przy zamówieniu czekiem P. K. O. № 101005 w wysokości 30 złotych tytułem zadatku, reszta później.

Dyrekcje i Inspektoraty zechcą rozważyć, czy nie byłoby pożądanem w razie posiadania jakich kredytów zakupić tę Księgę — zwłaszcza Dyrekcje gimnazjów, które z taks administracyjnych mogą ją nabyć do bibljotek szkolnych w ramach budżetu na pomocy szkolne.

w/z Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) BOBKA
Naczelnik Wydziału

157.

RUCH SŁUŻBOWY.

1. D-r Stanisław Myśliwy, etatowy nauczyciel fizyki w gim. państwowem w Prużanie, zwolniony został ze stanowiska reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 18 listopada 1926 r. Nr. 14228/26.

2. Pan Teodor Lewicki zamianowany został reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 24 listopada 1926 roku Nr. II-14541/26 etatowym nauczycielem fizyki w gimn. państw. w Prużanie od dn. 1 grudnia 1926 r. do dnia 31 sierpnia 1927.

3. Pan Heronim Banaś zamianowany został reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 października 1926 roku Nr. II-12142/26 etatowym nauczycielem języka niemieckiego w gimnazjum państwowem w Łunińcu od dnia 1 października 1926 r. do dnia 31 sierpnia 1927 r.

4. Pan Stanisław Sianos zamianowany został reskryptem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30 września 1926 roku Nr. II-9230/26 etatowym nauczycielem języka polskiego w gimnazjum państwowem w Brześciu nad Bugiem od dnia 1 września 1926 r. do dnia 31 sierpnia 1927 r.

158.

ORGANIZACJA SZKÓŁ:

(nadanie praw publiczności szkołom średnim).

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 listopada 1926 r. Nr. II-13568|26 otrzymały prawa szkół państwowych następujące zakłady średnie prywatne na terenie Okręgu Szkolnego Poleskiego na przeciąg roku szkolnego 1926|27.

I. pełne prawa gimnazjów państwowych, przewidziane w § 1. lit. a rozporządzenia z dnia 7 listopada 1924 r. Nr. II-12600 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 20|142 z r. 1924, poz. 206:

a) gimnazjum koedukacyjne W. Szulickiej w Baranowiczach,

b) „ męskie P. Lewickiego w Brześciu n|Bugiem,

c) „ żeńskie P. M. Szk. w Brześciu n|Bugiem,

d) „ „ A. Czeczykówny w Pińsku.

II. niepełne prawa gimnazjów państwowych, przewidziane w § 1. lit. b. przytoczonego rozporządzenia;

a) gimnazjum koedukacyjne T-wa Szkoły Średniej w Stołpcach

b) gimnazjum męskie O. O. Jezuitów w Pińsku.

Powyższe podaje Kuratorjum do wiadomości w związku z art. 10 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. odnoszącego się do zwrotu przez Władze opłaty szkolnej w szkołach średnich prywatnych za dzieci funkcjonarjuszów państwowych.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) BOBKA

Naczelnik Wydziału

Brześć n|B., dnia 22 listopada 1926 roku № II-23510|26.

Cena 30 gr.

Redaktor Dziennika Urzędowego Jan Bobka

Adres redakcji i Administracji Brześć n/B. — Kuratorjum.

Składano i odbito w Drukarni M. Tenenbauma w Brześciu n/B.
z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Poleskiego.